

OBSAH

Předmluva k prvnímu českému vydání	13
Předmluva k druhému českému vydání	15
Předmluva k ruskému vydání	16

I. Chemické prvky

1. Přehled nejdůležitějších údajů o chemických prvcích	17
2. Mendělejevova periodická soustava prvků	21
3. Periodická výstavba elektronových obalů	26
4. Poloměry atomů a iontů	29
5. Ionizační potenciály	31
6. Isotopy	31
7. Rozšíření prvků	35
8. Fyzikální vlastnosti prvků	39
9. Rozpustnost prvků	43
10. Názvy prvků v různých jazycích	46
11. Radioaktivní řady	51
12. Umělé radioaktivní isotopy	55
13. Uměle připravené prvky	56

II. Anorganické sloučeniny

1. Přehled názvosloví anorganických sloučenin	58
2. Fyzikální konstanty některých anorganických sloučenin	71
3. Slučovací a rozpouštěcí tepla anorganických sloučenin	108
4. Nerosty	115
5. Běžné (triviální) názvy chemických látek	119

III. Organické sloučeniny

1. Přehled názvosloví organických sloučenin	127
2. Fyzikální konstanty některých organických sloučenin	137
3. Organická rozpouštědla	164
4. Molekulární a atomové refrakce	174
5. Vysokomolekulární sloučeniny	176
6. Vitaminy	191
7. Antibiotika	197

IV. Fyzikální vlastnosti tuhých a kapalných látek

1. Hustota	201
2. Body tání	203
3. Body varu	205

4. Viskosita	206
5. Povrchové napětí	207
6. Tvrdost	208
7. Stlačitelnost kapalin	210
8. Dielektrická konstanta	211
9. Specifický elektrický odpor	212
10. Tepelná vodivost	214
11. Specifické teplo	215
12. Tepelná roztažnost	216
13. Skupenské teplo tání	217
14. Skupenské teplo vypařování	217
15. Tense par	218
16. Index lomu	220
17. Specifická otáčivost	221
18. Krystalografické soustavy	223

V. Plyny

1. Redukce objemu plynu na normální podmínky	227
2. Vzorce pro výpočet váhy a objemu plynu	229
3. Různé způsoby vyjadřování koncentrace plynů	230
4. Molekulární konstanty plynů	231
5. Základní fyzikální konstanty plynů	232
6. Viskosita plynů a par	234
7. Difuze plynů a par	235
8. Tepelná vodivost plynů a par	235
9. Specifická tepla plynů	236
10. Tepelná roztažnost plynů	238
11. Vlhkost plynu nasyceného vodními parami	239
12. Rozpustnost plynů ve vodě	239
13. Stlačené a zkapalnělé plyny	242
14. Horní dovolené hranice koncentrace jedovatých plynů a par	248
15. Přehled protiplynové výzbroje	249
16. Isolační přístroje	251
17. Reaktivní směsi plynů	252

VI. Vzduch

1. Složení atmosférického vzduchu	253
2. Barometrický tlak v různých výškách	253
3. Fyzikální konstanty vzduchu	253
4. Hustota vzduchu	254
5. Rozpustnost vzduchu ve vodě	256

6. Tepelná vodivost vzduchu	257
7. Specifické teplo vzduchu	257
8. Vlhkost vzduchu	257
9. Absorbenty příměsí vzduchu	266

VII. Hoření

1. Zákon stálých tepelných součtů (Hessův zákon)	267
2. Spalná tepla některých prvků	267
3. Hoření plynů	268
4. Směsi topných plynů	271
5. Teploty různých plamenů	276
6. Schema plamene plynového hořáku	276
7. Spalná tepla organických látek	276
8. Kalorický obsah různých potravin	278
9. Složení a výhřevnost paliv	279
10. Oktanové číslo	282
11. Analýza topných a hořlavých plynů	283
12. Body vzplanutí, zápalnosti a samozápalu	288
13. Meze výbušnosti směsí některých plynů a par se vzduchem	291
14. Hasičí prostředky	294

VIII. Voda

1. Fyzikálně chemické konstanty vody	299
2. Specifická váha a specifický objem vody	301
3. Stlačitelnost vody	302
4. Viskozita vody	303
5. Povrchové napětí vody	303
6. Index lomu vody	303
7. Tense páry vody	304
8. Tense vodní páry nad ledem	305
9. Bod varu vody při různých tlacích	305
10. Výparné teplo vody	307
11. Specifické teplo vody	307
12. Nasycená vodní pára	308
13. Přehřátá vodní pára	311
14. Iontový produkt vody	312
15. Složení přírodních vod	312
16. Tvrdost vody	313
17. Stanovení kyselosti a zásaditosti vody	318
18. Oxydatelnost vody	318
19. Těžká voda	318

IX. Roztoky

1. Různé způsoby vyjádření koncentrace roztoků	321
2. Příprava roztoků	323
3. Obecná charakteristika rozpustnosti solí ve vodě	331
4. Obecná charakteristika rozpustnosti organických látek ve vodě	333
5. Součin (produkt) rozpustnosti	333
6. Rozpustnost některých látek ve vodě při různých teplotách	335
7. Vzájemná rozpustnost kapalin	343
8. Rozpustnost některých látek v organických rozpouštědlech	344
9. Srovnávací charakteristika rozpustnosti	346
10. Tense vodní páry nad roztoky	346
11. Body tuhnutí roztoků	348
12. Body varu roztoků	353
13. Kryoskopické a ebulioskopické konstanty	357
14. Specifické váhy vodných roztoků kyselin	358
15. Specifické váhy olea	369
16. Přepočet váhového množství olea na váhové množství monohydrátu kyseliny sírové (100 % H_2SO_4)	369
17. Specifické váhy vodných roztoků zásad	370
18. Specifické váhy vodných roztoků solí	375
19. Specifické váhy vodných roztoků acetonu	378
20. Specifické váhy vodných roztoků methylalkoholu	379
21. Specifické váhy vodných roztoků ethylalkoholu	380
22. Specifické váhy vodných roztoků glycerinu	384
23. Specifické váhy vodných roztoků sacharosy	384

X. Elektrochemie

1. Ionizační stupeň	385
2. Aktivita iontů	386
3. Ionizační (disociační) konstanty slabých kyselin a zásad	387
4. Převodová čísla	389
5. Ekvivalentová vodivost elektrolytů	390
6. Specifická vodivost vodných roztoků	392
7. Řada napětí kovů	393
8. Standardní elektroodové potenciály	393
9. Chemické zdroje proudu	395
10. Standardní elektroodové potenciály (E_0) některých oxidačně redukčních systémů	400
11. Rozkladné napětí	402
12. Zákoný elektrolysy	402

13. Výpočty při elektrolyse	403
14. Elektrochemické ekvivalenty	405

XI. Chemická analýza

1. Dispersní systémy.	407
2. Filtry	408
3. Síťová analýza	409
4. Chemická rovnováha	412
5. Hydrolysa solí	413
6. Analytické třídy iontů	413
7. Zabarvení plamene	415
8. Výpočty ve vázkové analýze	416
9. Faktory vázkové analýzy	418
10. Základní metody odměrné analýzy	421
11. Výpočty v odměrné analýze	423
12. Ekvivalenty odměrné analýzy	424
13. Kalibrace měrného nádobí pro odměrnou analýzu	428
14. Koncentrace iontů H^+ a OH^- ve vodném roztoku. Vodíkový exponent pH	428
15. pH roztoků HCl a NaOH různých koncentrací	429
16. pH srážení hydroxydů kovů	429
17. Indikátory	430
18. Roztoky s regulovaným pH (Ústojné roztoky)	434
19. Převod pH na koncentraci vodíkových iontů $[H^+]$	436
20. Jodové a bromové číslo. Číslo kyselosti a číslo zmýdelnění	436
21. Charakteristika reagensů	438
22. Příprava některých reagensů	440
23. Reagenční papírky	446
24. Standardní druhy kyselin a zásad	448

XII. Údaje pro laboratorní praxi

1. Redukce vážení na vzduchoprázdno	453
2. Výpočty při stanovení specifické váhy tuhých látek a kapalin	454
3. Převod specifické váhy kapalin S_t^t na S_4^t	455
4. Užívané areometrické stupnice	456
5. Korekce údajů barometru	458
6. Konstantní termometrické body	460
7. Oprava údajů teploměru na vyčnívající rtuťový sloupec	461
8. Thermoelektrické články	461
9. Teplota a barva kovů v žáru	465
10. Teploty dosažitelné elektrickými laboratorními pískami	465
11. Lázně	466
12. Chladičí směsi	466

13. Sušící látky	468
14. Laboratorní skla	470
15. Slitiny	471
16. Některé praktické předpisy	473
17. První pomoc	479

XIII. Fysika

1. Důležité fyzikální konstanty	483
2. Elementární částice	487
3. Atomové jádro	487
4. Jaderné reakce	488
5. Délky vln různých druhů záření	489
6. Spektrum slunečního (bílého) světla	490
7. Charakteristické spektrální čáry některých prvků	491
8. Některé fyzikální vzorce a zákony	492

XIV. Měrné jednotky

1. Metrická soustava měř	503
2. Desetinné předpony	510
3. Soustavy mechanických jednotek	511
4. Základní mechanické jednotky	512
5. Jednotky síly	514
6. Jednotky práce	515
7. Jednotky výkonu	516
8. Jednotky rychlosti	517
9. Jednotky měření průtokové rychlosti kapalin a plynů	517
10. Jednotky tlaku	518
11. Jednotky viskozity	521
12. Jednotky tepelného množství	521
13. Jednotky pro měření teploty	522
14. Jednotky kmitočtu	525
15. Akustické jednotky	525
16. Světelné jednotky	525
17. Jednotky roentgenového záření	526
18. Jednotky radioaktivity	527
19. Elektrické jednotky	528
20. Magnetické jednotky	531
21. Jednotky měření energie v atomové fyzice	531
22. Jednotky měření úhlů	532

XV. Matematika

1. Řešení kvadratické rovnice	533
2. Úměry	533

3. Logaritmování	533
4. Mocniny a odmocniny	534
5. Základní vzorce pro diferencování	534
6. Základní vzorce pro integraci	536
7. Trigonometrie	536
8. Různé číselné operace s π	539
9. Plochy trojúhelníků a mnohoúhelníků	539
10. Plošné útvary ohraničené křivkami	540
11. Obvody kružnic a plochy kruhů s průměry (d) od 1 do 100	542
12. Povrchy a objemy těles	544
13. Pravidelné mnohostěny	548
14. Výpočet objemu kapaliny ve válci položeném vodorovně	549
15. Mocniny a odmocniny čísel od 1 do 100	550
16. Převod prostých zlomků v desetinné	552
17. Převratná hodnota celých čísel	553
18. Čtyřmístné mantisy logaritmů	554
19. Matematické značky	558

Přílohy:

1. Římské číslice	559
2. Latinské a řecké názvy číslovek	560
3. Obvyklé zkratky v bibliografických odkazech v různých jazycích	561
4. Zkratky názvů některých periodik	561
5. Abecedy	565
Násobky atomových vah prvků	566
Násobky vah atomových skupin	568
Násobky molekulových vah	569
Jmenný ukazatel	570
Věcný rejstřík	571